

Kävelykeskusta ja maanalainen kokoojakatu

IDEAKARTOITUS

Aloitustilaisuus 27.4.2018

Helsinki

OHJELMA

- **Avaus**
- **Kaupunkistrategia ja työn tavoitteet**
- **Tilannekatsaus**
 - elinkeinoelämä
 - keskustan kehittäminen
 - liikennesuunnittelu
 - maanalainen suunnittelu
- **Ideoiden arviointi ja oheismateriaalit**

Kimmo Kurunmäki

Katariina Baarman

Minna Maarttola

Marjaana Yläjääski

Pekka Nikulainen

Eija Kivilaakso

Katariina Baarman

HELSINGIN KAUPUNKISTRATEGIA

Vetovoimainen keskusta on Helsingin käyntikortti ja elinehto. Helsingin keskusta on elinvoimainen kaupallisia palveluja, tapahtumia, viihtymistä ja kansalaistoimintaa kokoava vetovoimainen paikka.

Keskustan elinvoimaisuutta kehitetään yhteistyössä alueen elinkeinoelämän toimijoiden kanssa.

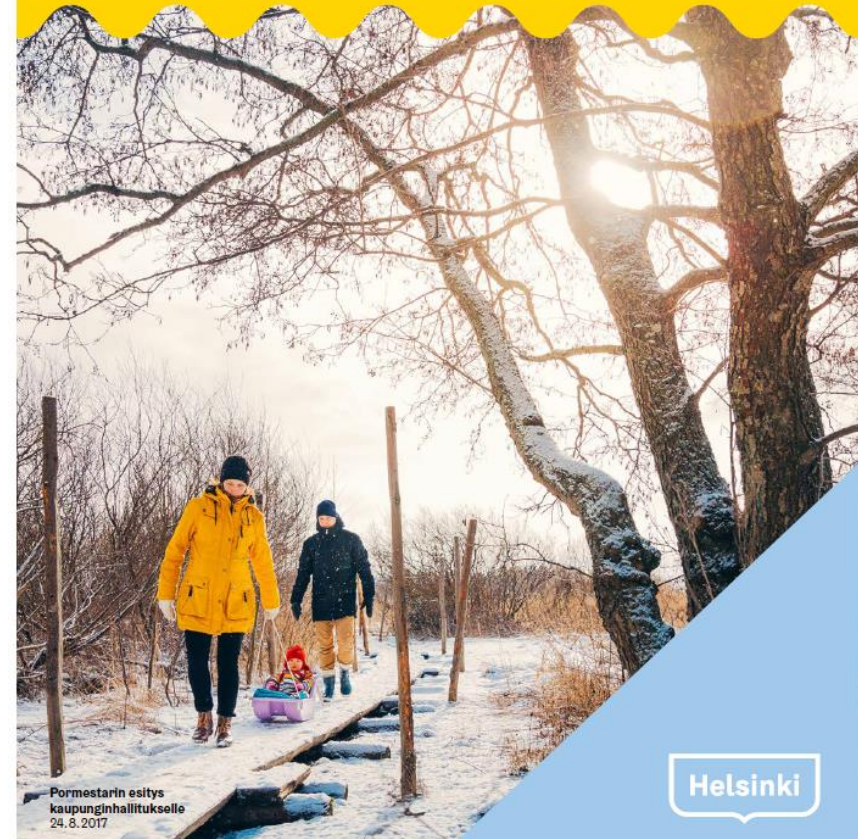
Kaupunki selvittää ydinkeskustan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta edistävän kävelykeskustan merkittävämmän laajentamisen sekä keskustan läpiajoliikennettä ja satamien raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytykset. Toteutuessaan kokoojakatu rahoitetaan isolta osin tienkäyttömaksuin.

Olympiaterminaalilta Kauppatorille ulottuvaa rantavyöhykettä kehitetään tavoitteena keskustan elinvoimaisuutta tukevan toiminnallisen kokonaisuuden aikaansaaminen.

Helsinki

Maailman toimivin kaupunki

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021

Pormestarin esitys
kaupunginhallitukselle
24.8.2017

Helsinki

IDEAKARTOITUKSEN TAVOITTEET

Ideakartoituksen tavoitteena on ideoida keskustan liikkumisen, huoltoliikenteen, pysäköinnin ja satamaliikenteen sekä kävelykeskustan viihtyisyyden ja toiminnallisuuden kannalta mahdollisimman hyvä ja toimiva kokonaisratkaisu, joka sisältää sekä kävelykeskustan laajentamisen että maanalaisen kokoojakadun

- Ideat voivat koskea suurempia linjauksia tai ne voivat keskittyä tärkeisiin yksityiskohtiin
- Parhaat ideat valitaan edelleen kehitettäväksi ja osaratkaisuja yhdistellään parhaaksi mahdolliseksi ratkaisumalliksi
- Seuraava vaihe on yleissuunnittelu

HELSINGIN KESKUSTA-ALUE

on paitsi maan suurin työpaikka-alue myös Pohjois-Euroopan mittakaavassa ainutlaatuinen kaupallisten - ja kulttuuripalveluiden sekä tapahtumien keskittymä.

Vetovoimainen keskusta on samalla Helsingin käyntikortti ja maan merkittävin kiinteistöomaisuus-keskittymä, joka tuottaa huomattavat agglomeraatioedut kansantaloudelle.

TYÖPAIKKAKEHITYS

KOKO HELSINGISSÄ JA VALITUILLA OSA-ALUEILLA

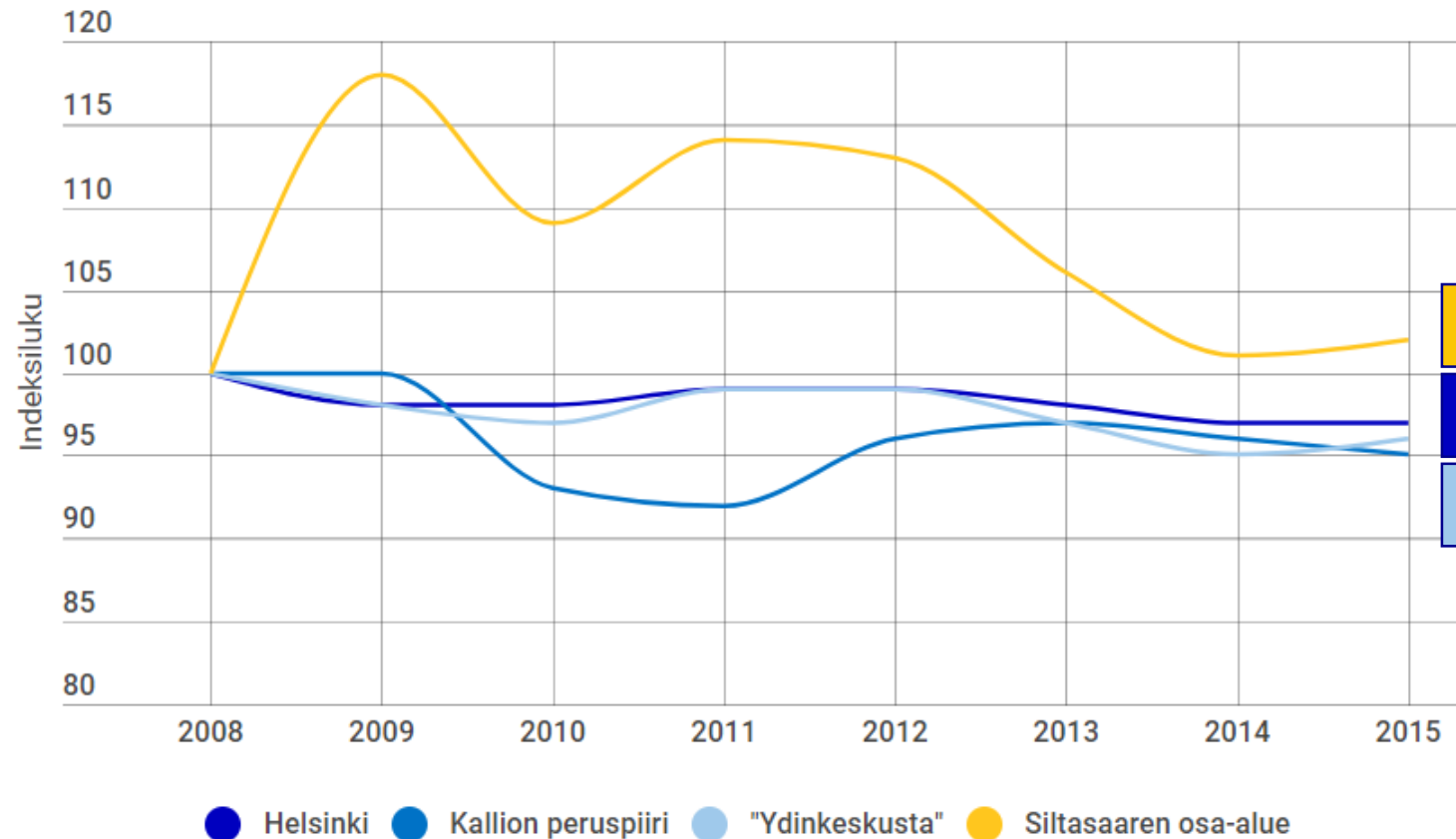
VUOSINA 2008-2015

(100=2008)

4 255

388 053

111 089

4 358

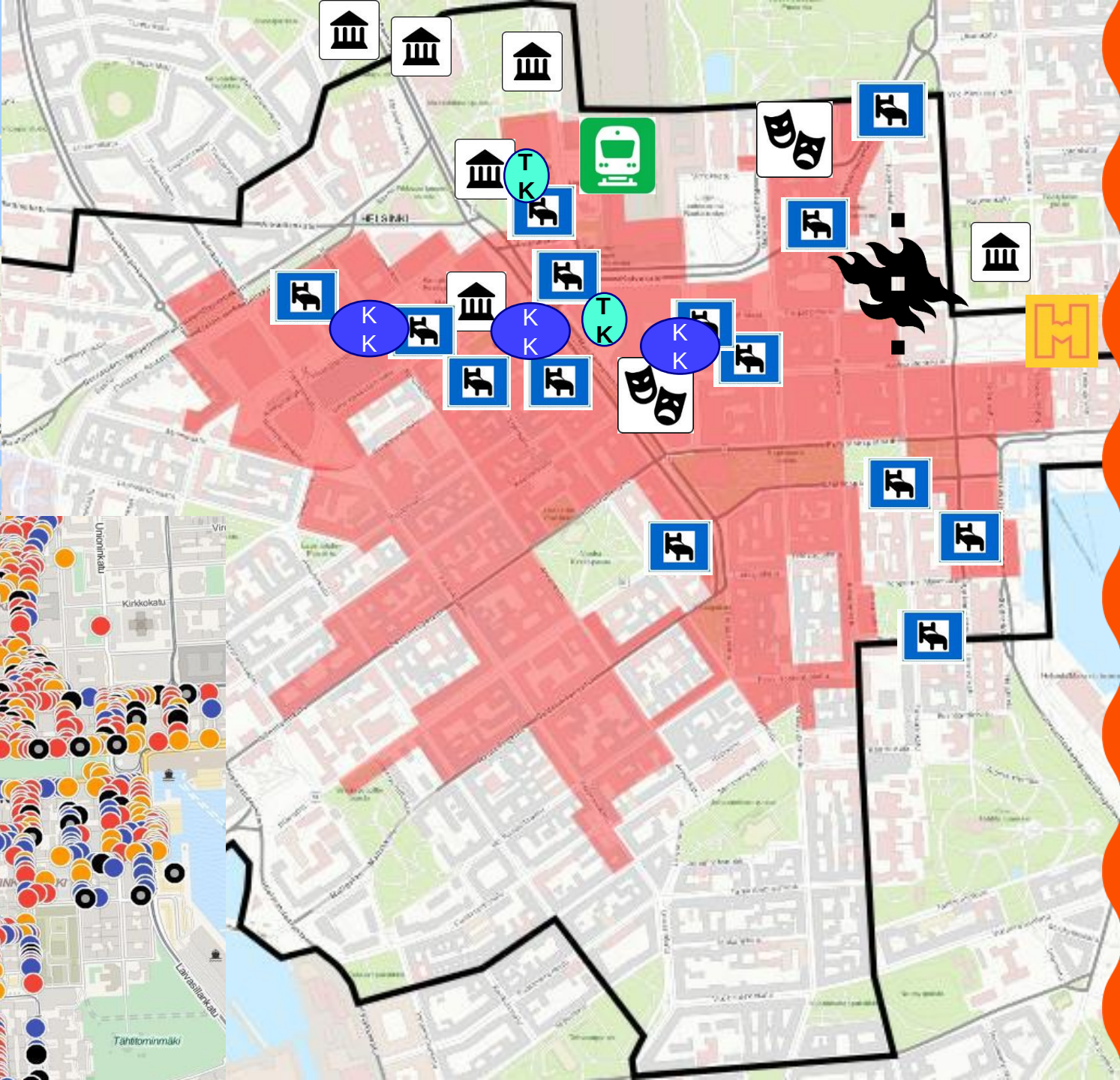
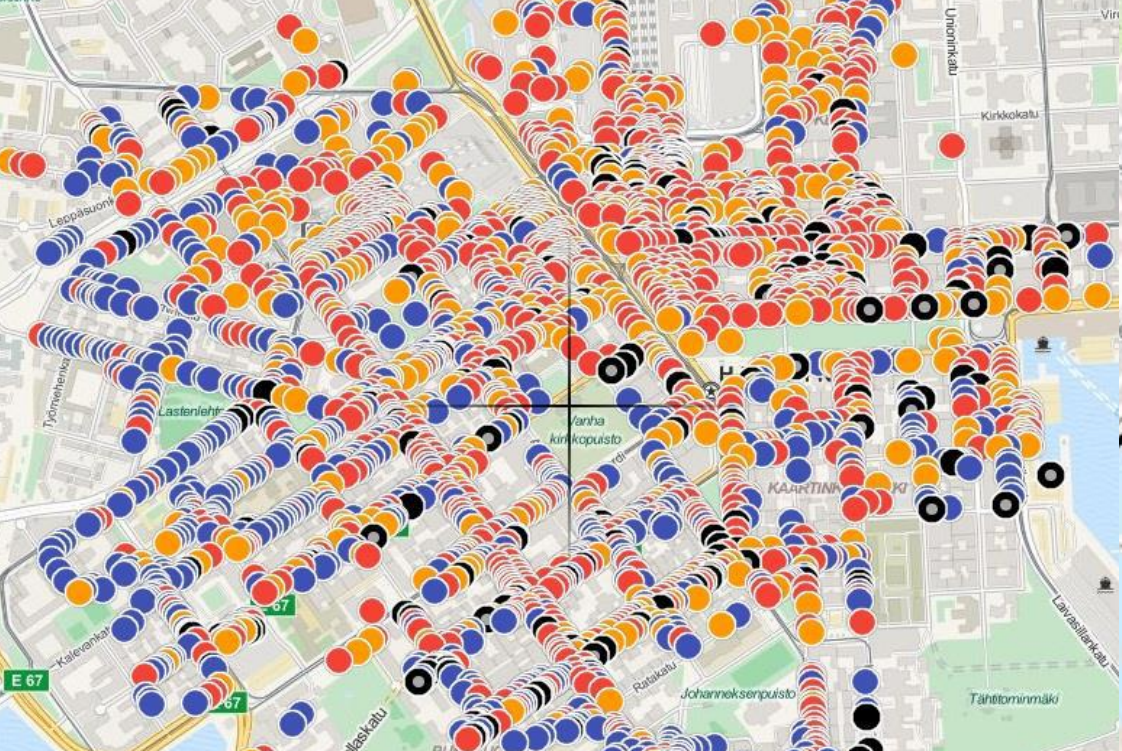
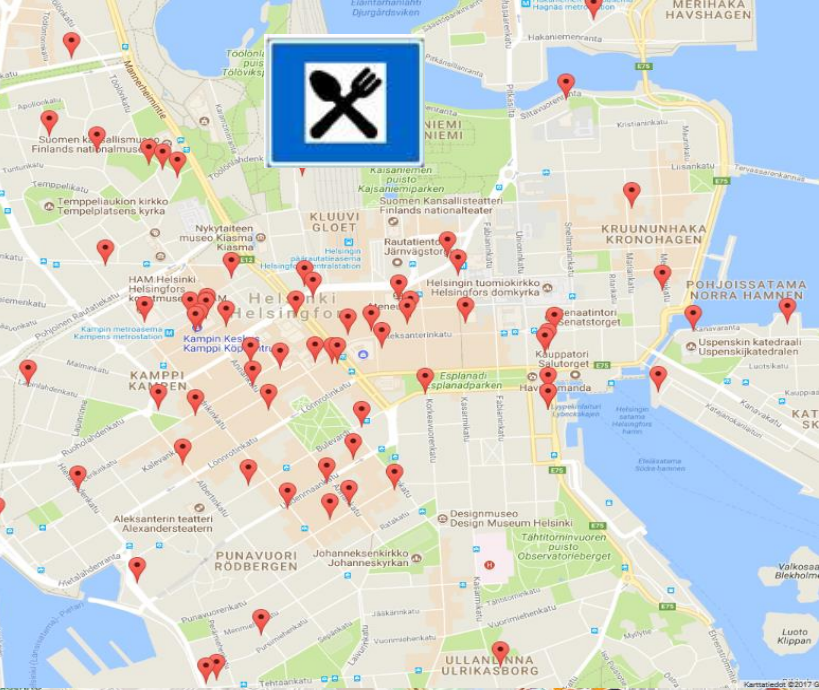
379 518

106 934

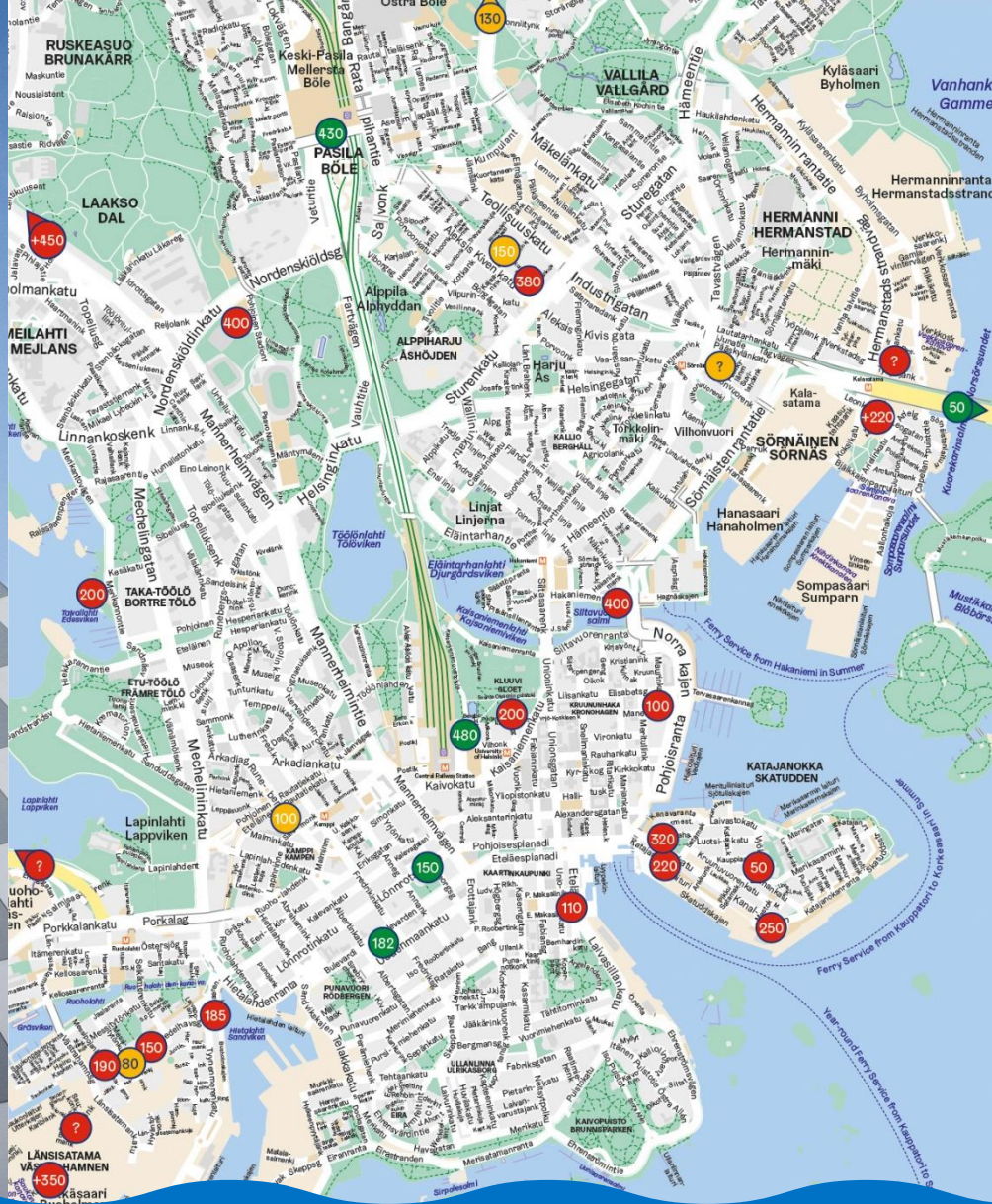
Helsinki

"Ydinkeskusta"=Vironniemen, Ullanlinnan ja Kampinmalmin peruspiirit
Siltasaaren osa-alue kuuluu Kallion peruspiiriin.

Lähde: Aluesarjat/Tilastokeskus

KESKUSTAN TOIMIJOITA

MAJOITUSKAPASITEETTI KASVUSSA

under construction

construction permit

under planning

HELSINGIN MATKAILU 2017

- 4,18 milj. yöpymistä
- 46 % yöpymisistä kotimaasta, 54 % ulkomailta
- 52 % vapaa-ajan matkalla, 48 % työmatkalla
- viipymä keskimäärin 1,7 yötä,
- 71 majoitusliikettä, joissa noin 10 085 huonetta ja 19 758 vuodetta
- huonekäyttöaste 72,9 %
- 18,9 milj. lentomatkustajaa
- 12,7 milj. laivamatkustajaa
- 478 000 kansainvälistä risteilyvierasta
- 367 kansainvälistä kongressia
- 71 734 kongressivierasta

Helsinki

- Välittömät vaikutukset
1,6 mrd € matkailutulo
10 400 henkilötyövuotta
- Kokonaisvaikutukset
2,3 mrd € kokonaismatkailutulo
12 000 henkilötyövuotta

KESKUSTAN MAANKÄYTÖN KEHITTÄMINEN

(

MUUTOSVOIMIA

- Urbaanin kulttuurin nousu
- Kaupungistuminen ja väestönkasvu
- Digitalisaatio ja sen mukanaan tuomat muutokset
- Ilmastonmuutos

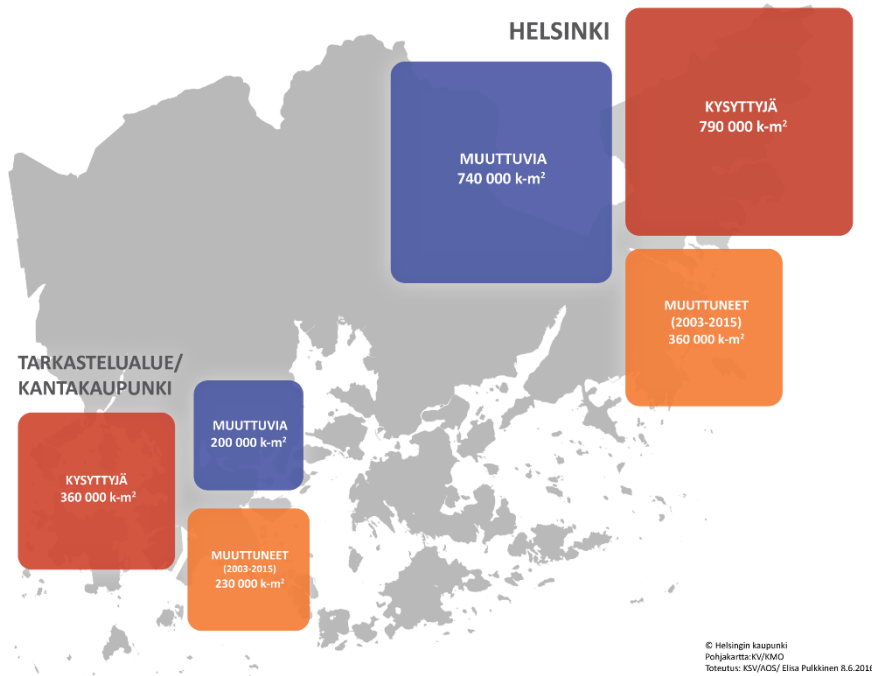

Photo: Anne Karppinen

LÄHTÖKOHTANA ARVOT JA VETOVOIMATEKIJÄT

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, rakennustaiteelliset ja kulttuurihistorialliset arvot sekä hankkeen aiheuttamat ympäristöhäiriöt ja vaikutukset ympäröivään maankäyttöön - olevaan ja suunniteltavaan.

Kantakaupunki

Vetovoimakohteita ja tärkeitä näkymiä

- MAAMERKKI
- KARTANO- JA TILAKESKUSTEN KULTTUURIYMPÄRISTÖT, KARTANOPUISTO
- MERELLISET HUVILA-ALUEET
- MAISEMAKOKONAISUUS
- ASUNTOALUEKOKONAISUUS
- AIKAKAUDELLEEN TYYPILLINEN PUISTO, PUISTIKKO TAI AUKIO
- PUISTOKADUT, PUUKUJANTEET JA KESKUSTAN HISTORIALLISET PUISTOAKSELIT
- AIKAKAUDELLEEN TYYPILLINEN URHEILU- TAI LIIKUNTAPUISTO
- KESKEISET HISTORIALLISET KATULINJAT
- KANSANPUISTOT JA LOMAMAJA-ALUEET
- JULKISTEN RAKENNUSTEN, TYÖPAIKKA-ALUEIDEN JA LAITOSTEN YMPÄRISTÖT
- HAUTAUSMAAT
- KANTAKAUPUNGIN KADUT JA AUKIOT
- ERITYISALUEET
- HISTORIAN KANNALTA TÄRKEÄT KAUPUNKIMAISEMAT:
 - HELSINGIN SILHUETIN NÄKYMINEN MERELTÄ
 - PAIKALLISESTI MERKITTÄVÄT SILHUETTIPANORAMAT
 - HELSINGIN IDENTITEETIN KANNALTA TÄRKEIMMÄT RANNOILTA AVAUTUVAT MAISEMAKALKADIT

Kartta: VISTRA II / KSV / Ympäristötoimisto / 2016

Helsinki

3.5.2018

Anu Lamminpää

Kaupunkisuunnitteluvirasto

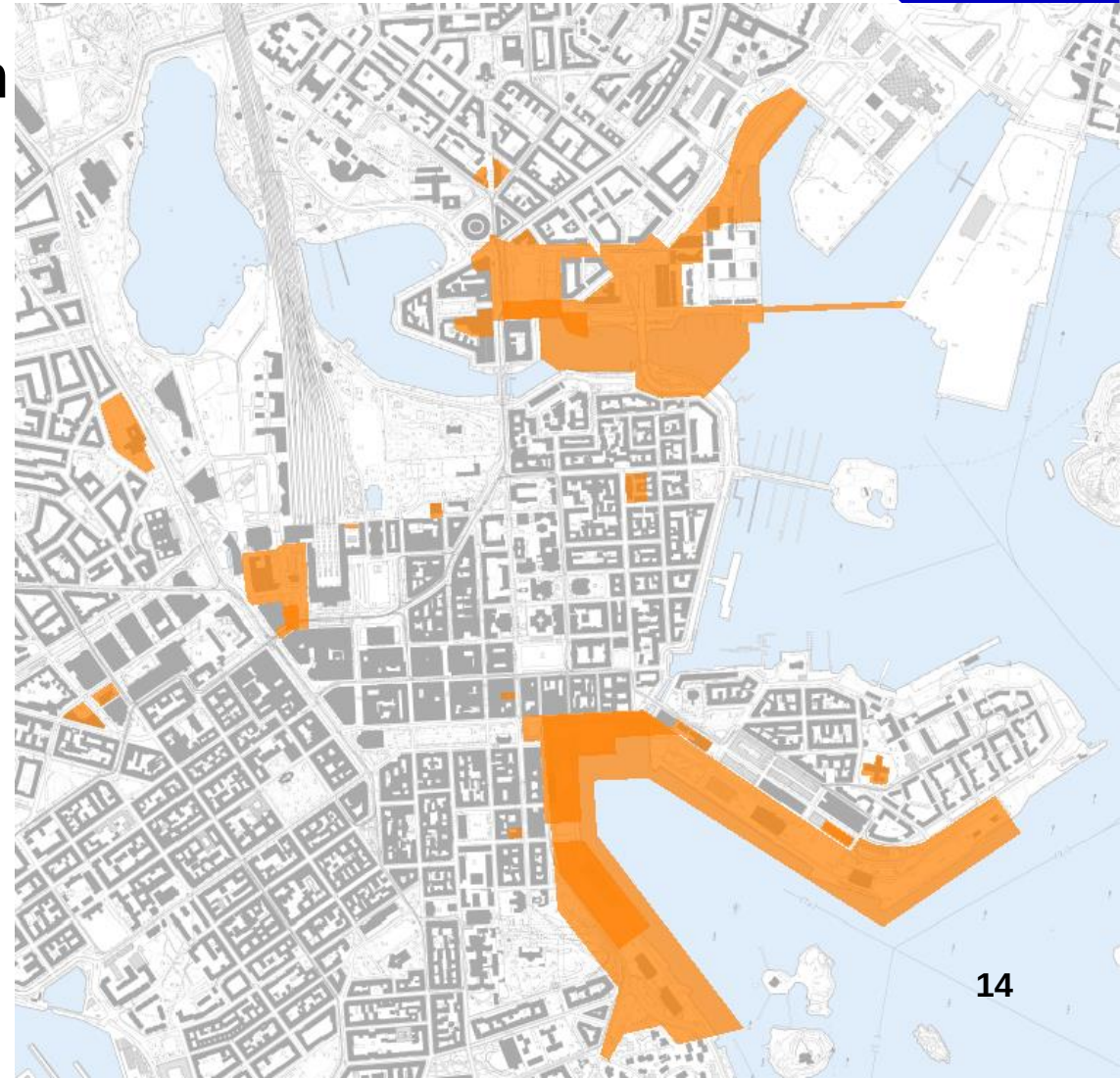
SÄRKINIEMEN PUISTO

JARIIVUOREN PUISTO

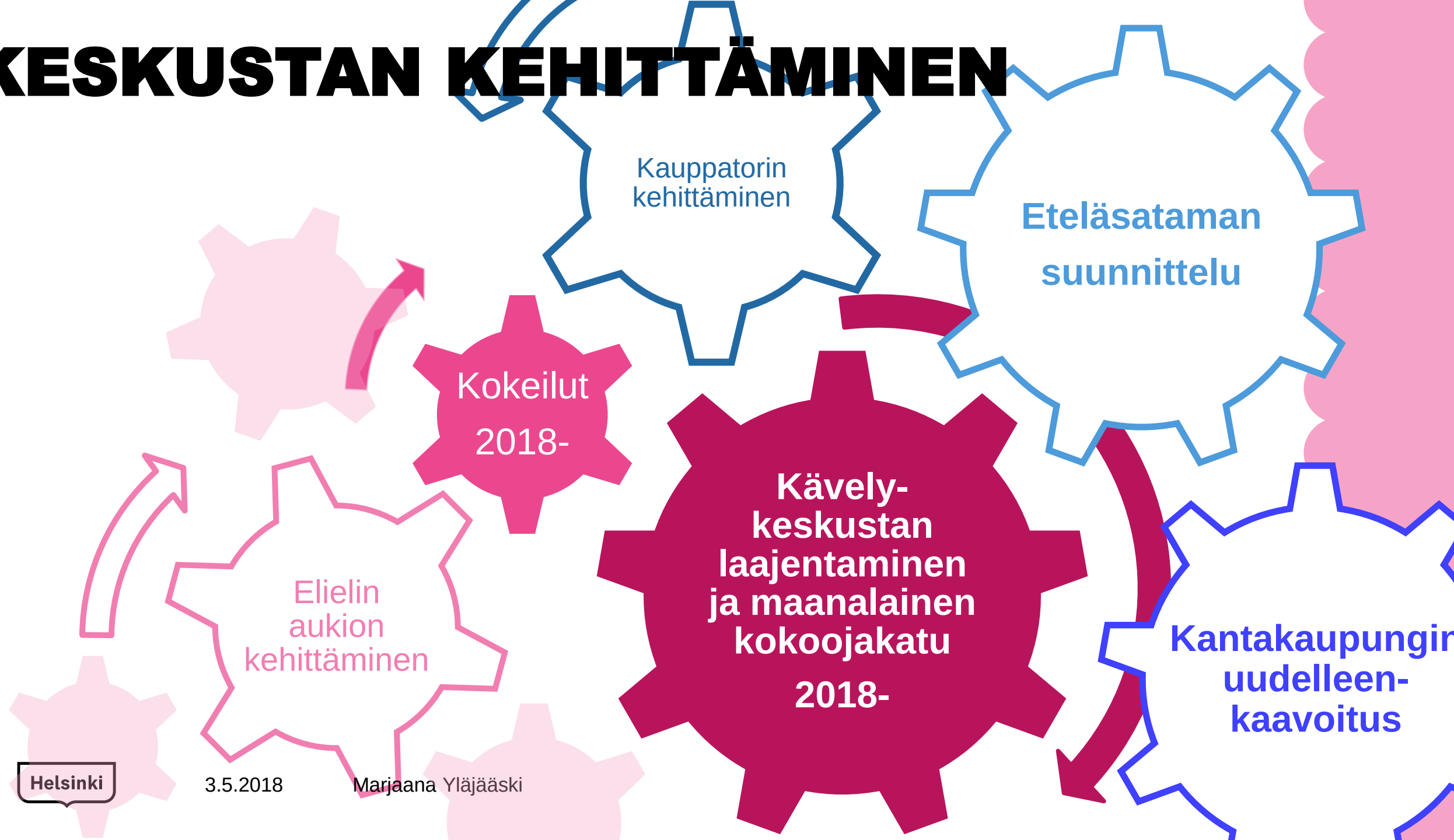
Rakennettu ympäristö on tiivistä ja ajallisesti kerroksellista, rinnalla kuitenkin esimerkiksi luonnonkallioita ja -rantoja. Pieniä historiallisia puistoja ja kaupunkiaukoita. Tunnusomaista mm. bulevardiksi, kolmiopuistot ja merimaiseman ympäröimä tasapainoinen skyline.

AJANKOHTAISIA HANKKEITA

- Keskustan maankäytön kehittämisen vuorovaikutus
- **Kävelykeskustan merkittävä laajentaminen & maanalainen kokoojakatu – edellytykset**
- Kantakaupungin kaavojen ajantasaistus
- Eteläsatama, Kauppatori
- Töölönlahti ja Elielin aukio
- THK-Kamppi
- Kaisaniemenpuisto
- Hakaniemi
- Kansallismuseon laajennus
- Turun kasarmi
- Länsisatama
- Kalasatama

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

KESKUSTAN KEHITTÄMISEN VUOROVAIKUTUS

Keskustan maankäytön kehittämisen vuorovaikutus alkaa 5/2018.

Työ tarjoaa keskustelualustan kaikille keskustan kehittämisestä kiinnostuneille tahoille.

Työn ytimessä on kysymys siitä, miten kantakaupungin ja keskustan maankäytön kehittäminen lukuisine erillisine hankkeineen sekä niiden vuorovaikutus näyttäytyy kaupunkilaisille ja tärkeille yhteistyötahoille kuten elinkeinoelämän edustajille.

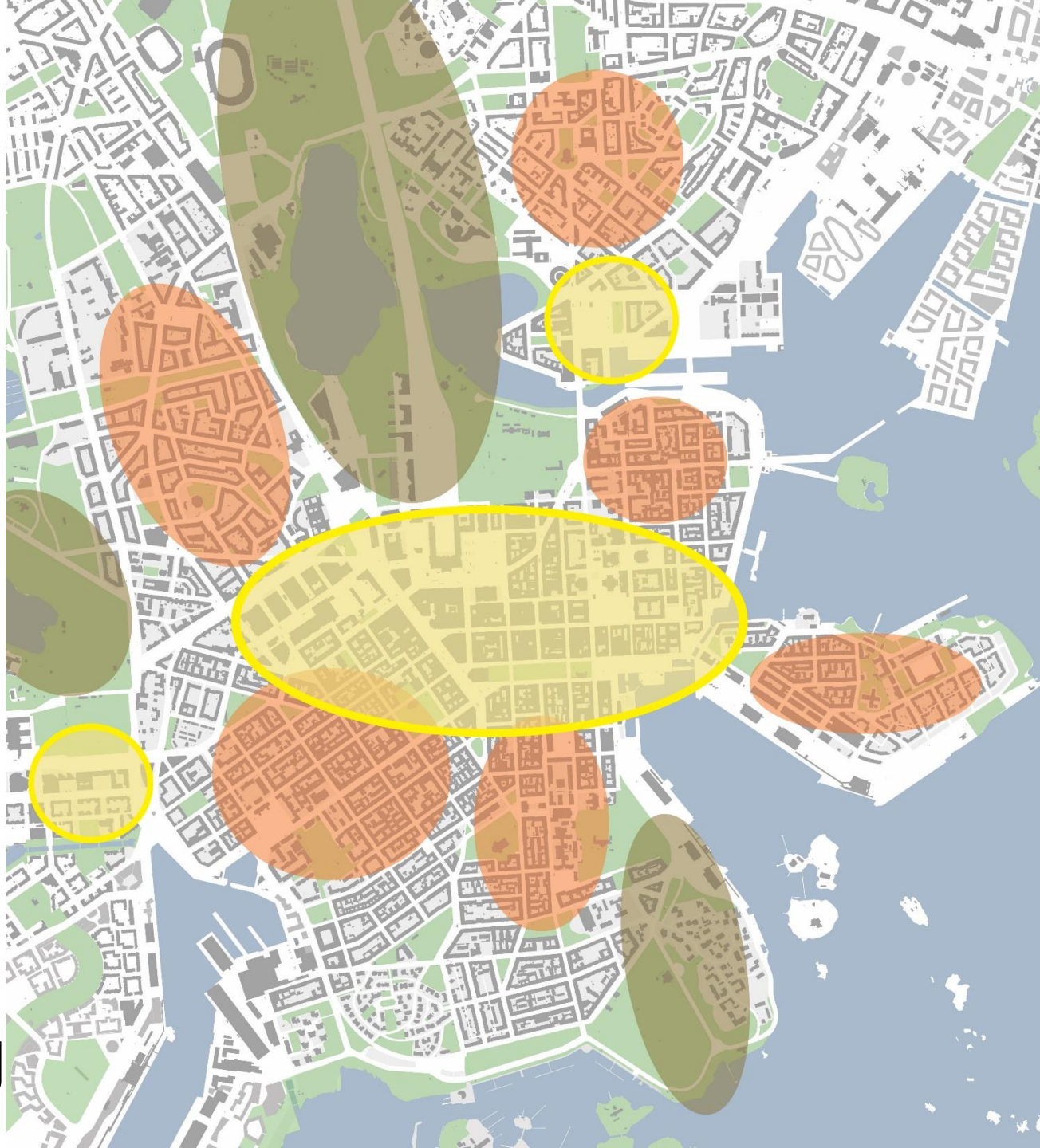
KÄVELYKESKUSTAN PERIAATESUUNNITELMA

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 9.5.2017 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti: Asia palautetaan uuteen valmisteluun ja asia tuodaan tulevan kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn sen jälkeen kun tulevan valtuuston strategia on hyväksytty. Suunnitelmassa otetaan huomioon tulevassa strategiassa mahdollisesti esitettävät linjaukset. Lautakunta katsoo, että asian palauttamisesta huolimatta nykyisten kävelyalueiden olosuhteiden parantaminen voidaan kuitenkin suunnitella ja aloittaa toteuttaminen nopeastikin.

Kävelykustan periaatesuunnitelma

Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto
Keskustaprojekti / 25.04.2017

Tavoitteet

1. Turvata keskustan elinvoimaisuus ja kaupallinen menestys sekä asiointiolosuhteet.
2. Luoda paremmat puitteet keskustassa oleskelulle sekä kaupunkitapahtumille.
3. Parantaa jalankulun turvallisuutta ja sujuvuutta.

Kävelykeskustan määritelmä

Keskeisin liikekeskustan alue
Maanalaisen huollon ja pysäköinnin piirissä oleva alue
Vilkkaimman asioinnin ja jalankulun alue
Kaupunkitapahtumien alue

Kävelykatuja ja aukioita
Levennettyjä jalkakäytäviä ja sujuvia kadun ylityksiä
Kävelypainotteisia joukkoliikennekatuja
Kauppakujat ja korttelipihat täydentävät kävelyalueita

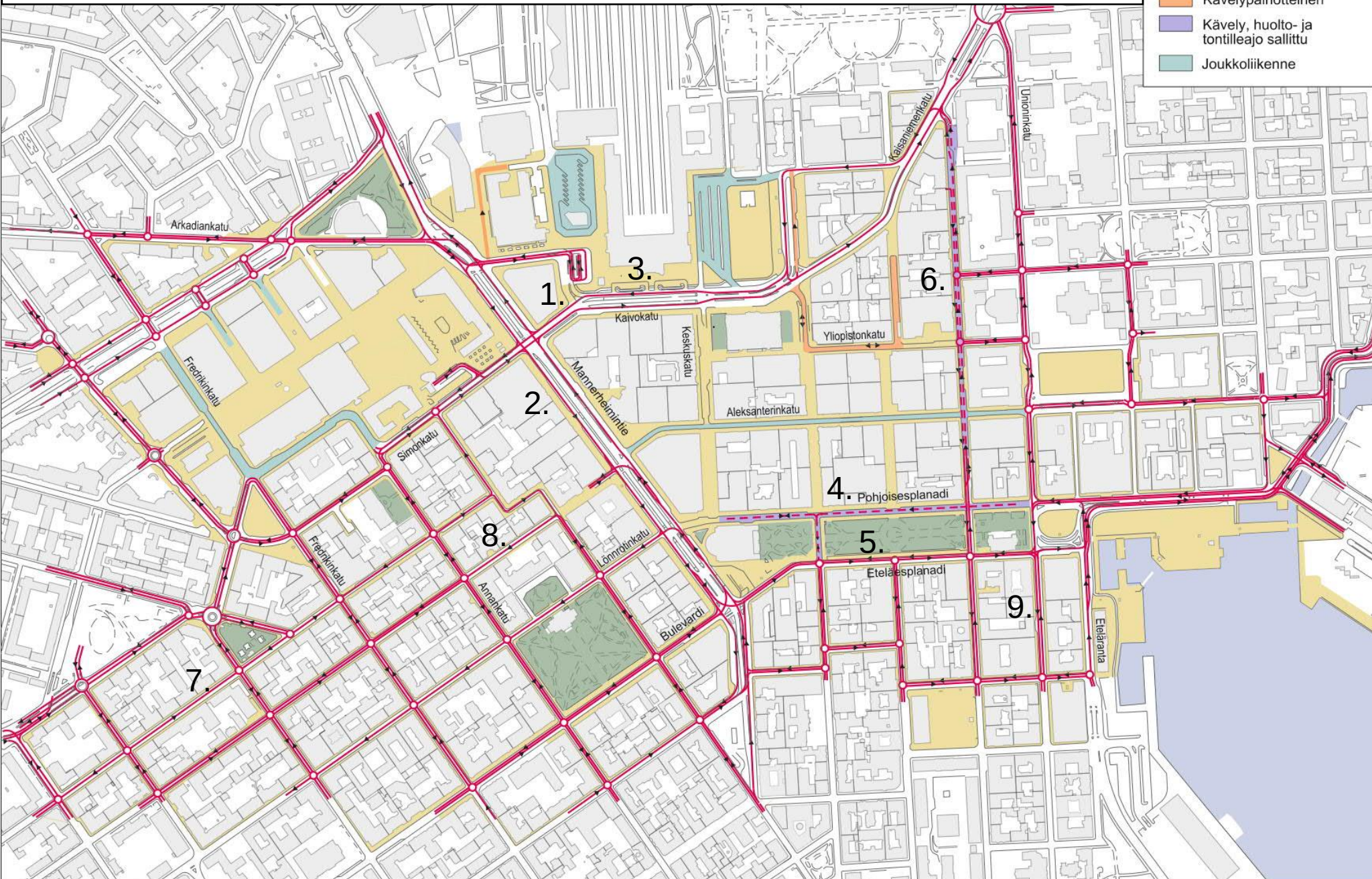
Yhteinen olohuone, urbaanin elämän keskus, perillä olon paikka, Design District

Tavoitteena on saada parannetut yhteydet asuntoalueille, kauppakaduille sekä puistoihin, rantaan ja rantareitteihin.

VE 1 Pohjoisesplanadi kävelykatuna

Ve1, Pohjoisesplanadi

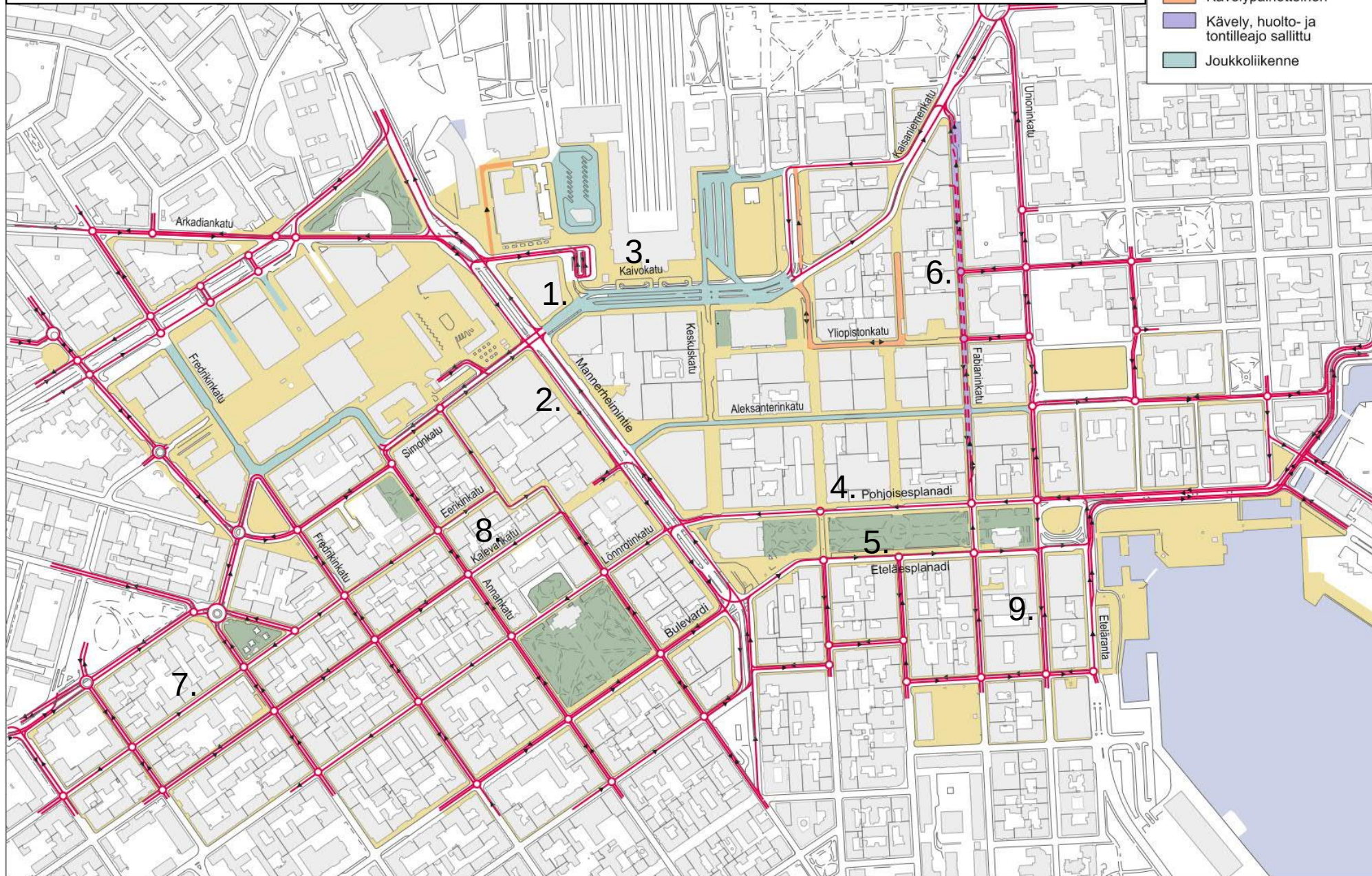
- Kävely
- Kävelypainotteinen
- Kävely, huolto- ja tontilleajo sallittu
- Joukkoliikenne

Hyödyt kävelylle:

- Postikatu – Asema-aukio** kävely-yhteys
- Mannerheimintien** laajennetut jalkakäytävät ja lyhemmat kadun ylitykset. Ajonopeudet alenevat → turvallisuus paranee.
- Kaivokadun** jalankulkualueet laajenevat.
- Pohjoisesplanadi** (Unioninkatu-Mannerheimintie) kokonaan kävelyn käytössä. Huolto- ja tontilleajo sallitaan.
- Eteläesplanadille** tehokkaampi jalankulun ja pyöräilyn erottelu.
- Fabianinkadulle** muodostuu uusi kävelypainotteinen alue (yliopistokampus).
- Eerikinkadusta** muodostuu jalankulkupainotteinen katu (Jalankulkijan kantakaupunki)
- Kalevankadulle** (Yrjönkatu – Annankatu) muodostuu jalankulkupainotteinen katujakso.
- Unioninkadun** kaksisuuntaisuus rauhoittaa kadun ajonopeuksia → turvallisuus paranee.

VE 2 Kaivokatu joukkoliikennekatuna

Hyödyt kävelylle:

1. **Postikatu – Asema-aukio**
kävely-yhteys

2. **Mannerheimintien** laajennetut jalkakäytävät ja lyhemmät kadun ylitykset. Ajonopeudet alenevat
→ turvallisuus paranee.

3. **Kaivokadun** jalankulkualueet laajenevat. Joukkoliikennekatu mahdollistaa kävelypainotteisen liikennetarkoituksen.

4. **Pohjoisesplanadin** (Unioninkatu – Mannerheimintie) jalkakäytävät levenevät / kävelyalueet laajenevat.

5. **Eteläesplanadille** tehokkaampi jalankulun ja pyöräilyn erottelu.

6. **Fabianinkadulle** muodostuu uusi kävelypainotteinen alue (yliopistokampus).

7. **Eerikinkadusta** muodostuu jalankulkupainotteinen katu (Jalankulkijan kantakaupunki)

8. **Kalevankadulle** (Yrjönkatu – Annankatu) muodostuu jalankulkupainotteinen katujakso.

9. **Unioninkadun** kaksisuuntaisuus rauhoittaa kadun ajonopeuksia
→ turvallisuus paranee.

VE3 Kaivokatu joukkoliikennekatuna ja Esplanadit kävelykatuna

Ve3, Kaivokatu joukkoliikennekatuna ja Esplanadit kävelykatuna

- Kävely
- Kävelypainotteinen
- Kävely, huolto- ja tontilleajo sallittu
- Joukkoliikenne

Hyödyt kävelylle:

1. Postikatu kävelykaduksi

2. **Mannerheimintien** laajennetut jalkakäytävät ja lyhemmät kadun ylitykset. Ajonopeudet alenevat → turvallisuus paranee.

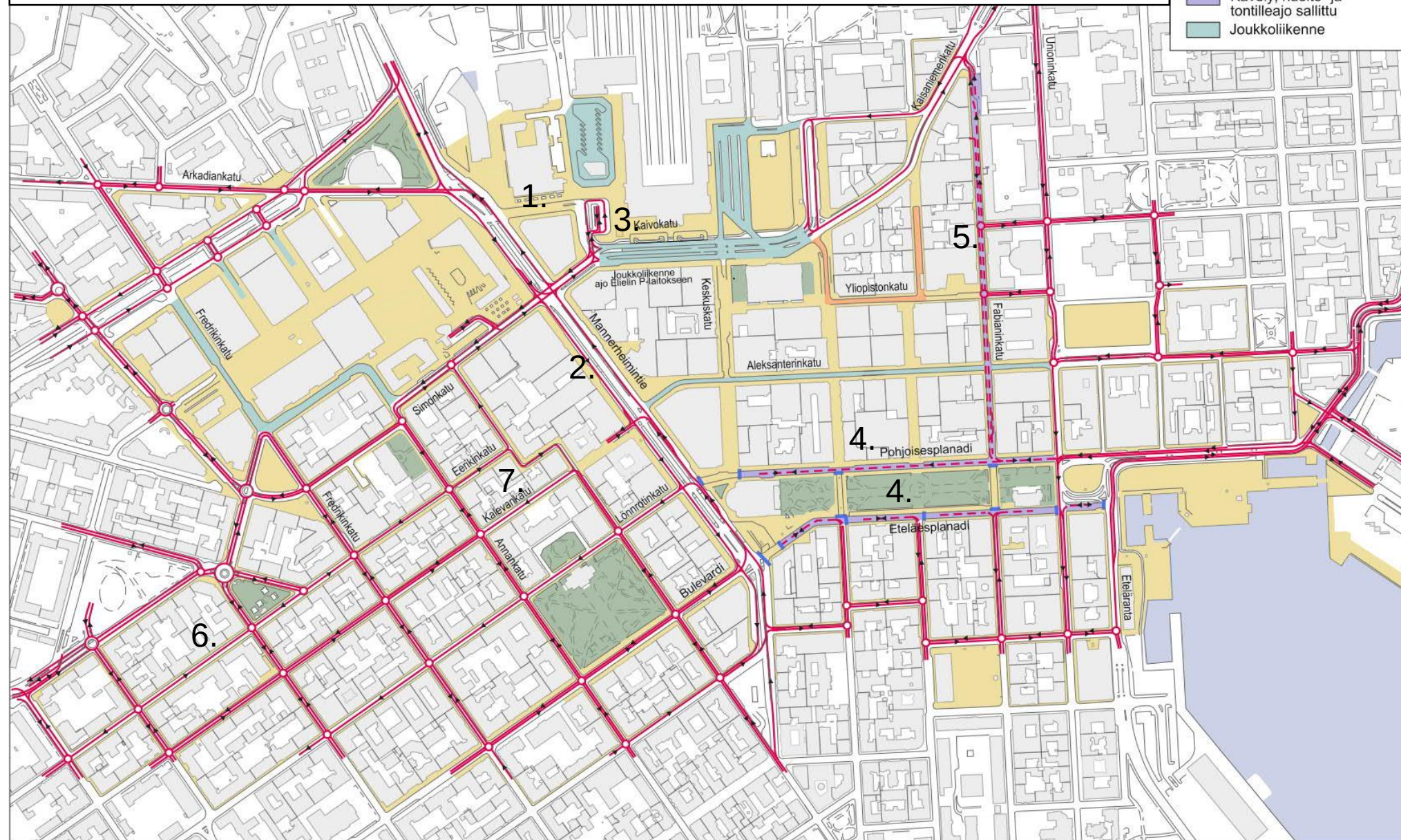
3. **Kaivokadun** jalankulkualueet laajenevat. Joukkoliikennekatu mahdollistaa kävelypainotteisen liikenneratkaisun

4. **Pohjoisesplanadi ja Eteläesplanadi** (Unioninkatu – Mannerheimintie) kokonaan kävelyn käytössä. Huolto- ja tontilleajo sallitaan.

5. **Fabianinkadulle** muodostuu uusi kävelypainotteinen alue (yliopistokampus).

6. **Eerikinkadusta** muodostuu jalankulkupainotteinen katu (Jalankulkijan kantakaupunki)

7. **Kalevankadulle** (Yrjönkatu – Annankatu) muodostuu jalankulkupainotteinen katujakso

Perustelut valintaan

Esplanadit

Tuo Pohjoisesplanadille lisää promenadikävelytilaa. Säilyttää historiallisen symmetrian. Mahdollistaa muita vaihtoehtoja helpommin yhteydet Fabianinkadun pysäköintilaitoksen ramppiin, Kämpin hotelliin sekä Gaselli kortteleiden huoltotiloihin. Eteläesplanadille voidaan toteuttaa laadukkaampi jalankulun ja pyöräilyn erotteilu ja saada näille lisätilaa.

Mannerheimintie

Tuo lisää tilaa jalankululle. Parantaa yhteyksiä kadun puolelta toiselle.

Kaivokatu

Parantaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita Kaivokadulla ja Kaisaniemenkadulla. Helpottaa uusien raitiotielinjojen järjestelyjä. Lisää liikenneturvallisuutta.

Postikatu

Luodaan esteetön jalankuluyhteys Rautatieasemalta Mannerheimintielle.

Fabianinkatu

Mahdollistaa kävelykatuun perustuvan yliopistokampuksen ja antaa mahdollisuuden alueen elävöittämiseen.

Eerikinkatu / Kalevankatu

Jalankulkupainotteinen katu rauhoittaa liikennettä. Levennetyt jalkakäytävät parantavat kävelyolosuhteita.

1. Postikatu – Asema-aukio kävely-yhteys

2. Mannerheimintien laajennetut jalkakäytävät ja lyhemmät kadun ylitykset. Ajonopeudet alenevat, turvallisuus paranee.

3. Kaivokadun jalankulkualueet laajenevat. Joukkoliikennekatu mahdollistaa kävelypainotteisen liikenneratkaisun.

4. Pohjoisesplanadin (Unioninkatu – Mannerheimintie) jalkakäytävät levenevät / kävelyalueet laajenevat.

5. Eteläesplanadille tehokkaampi jalankulun ja pyöräilyn erottelu.

6. Fabianinkadulle muodostuu uusi kävelypainotteinen alue (yliopistokampus).

7. Eerikinkadusta muodostuu jalankulkupainotteinen katu (jalankulkijan kantakaupunki)

8. Kalevankadulle (Yrjönkatu – Annankatu) muodostuu jalankulkupainotteinen katujakso.

KÄVELYKATU

Elävällä kävelykadulla tarkoitetaan katuja, jonka varrella on keskustan parhaat erikoisliikkeet ja palvelut kahviloineen. Nykyaikaiset kävelykadut ovat korkeatasoisia: vaikuttava valaistustaso, laadukkaat kadunkalusteet ja katumateriaalina jopa luonnonkiveä sulatusjärjestelmineen. Onnistunut ja toimiva kävelykatu on myös paikkakuntansa ykköskauppakatu. Kuluttajat ”äänestävät” aina jaloillaan – ennemmin tai myöhemmin.

Elävät Kaupunkikeskustat ry

ELÄVÄ KÄVELYKATU ON KAUPALLINEN

- yleensä kaupunkikeskustan kaupallisessa, kuumassa ytimessä
- saavutettavuus eri liikennemuodoilla
- erikoisliikkeet kukoistavat sekä parhaat kahvilat ja ravintolat ulkoterasseineen
- katupinnat on suunniteltu korkealuokkaisesti
- terassit on toteutettu laadukkaasti
- taitavasti valaistu, jotta on vetovoimainen myös pimeinä vuodenaikoina
- tapahtumallinen ympäri vuoden
- monimuotoiset asiakaskeskustat ovat tulevaisuutta mm. ”yhteinen tila” (= Shared Space)

Helsinki

IDEOINNIN TAVOITTEET / KÄVELYKESKUSTA

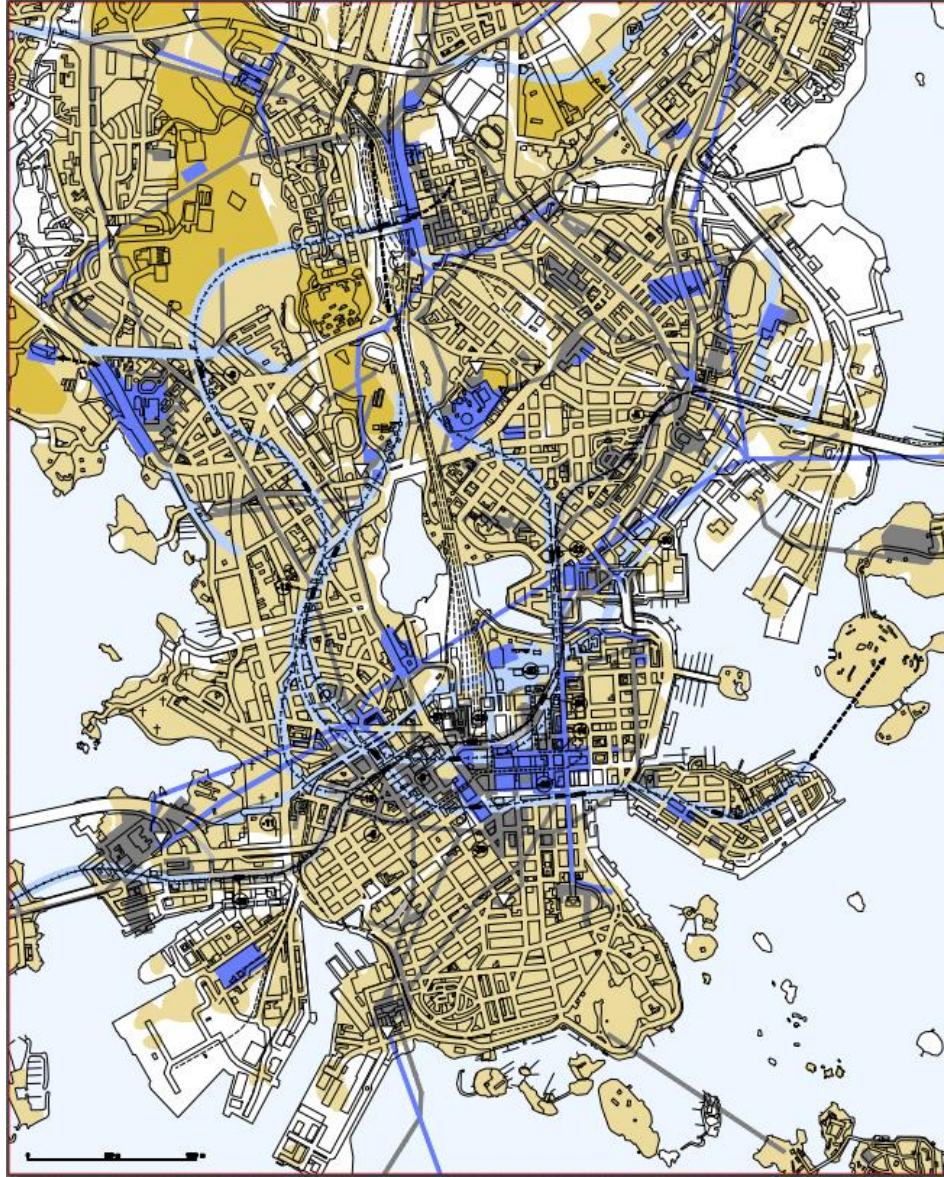
- Kävelykeskustan merkittävä laajentaminen ja autoliikenteen vähentäminen katutasossa siirtäen sitä maanalaiselle kokoojakadulle
- Kävelykeskustan jalankulkuverkon yhtenäistäminen ja kehittäminen
- Kävely-ympäristön laadun parantaminen
- Ilmanlaadun parantaminen ja päästöjen vähentäminen keskustassa
- Huoltoliikenteen toiminnan varmistaminen katupinnassa sekä ohjaaminen maan alle mahdollisuuksien mukaan jalankulkuolosuhteiden parantamiseksi

IDEOINNIN TAVOITTEET / MAANALAINEN KOKOOJAKATU

- Haetaan ideoita tunnelin linjaukselle ja mahdollisille rampeille katuverkkoon
- Tunneli autoliikenteelle, johon sisältyy mm. huolto- ja satamaliikenne
- Tiedossa olevat maanalaiset tilat tulee huomioida ideoinnissa
- LVI- ja pelastussuunnitteluvaraukset
- Huomioitava maanalaisen tunnelin edellyttämien teknisten tilojen sijoittuminen maan pinnalle
- Ideavaihetta seuraa tunnelin yleissuunnittelu
- Maanalaisen kokoojakadun varaus tullaan sisällyttämään uuteen maanlaiseen yleiskaavaan

MAANALAINEN YLEISKAAVA 2011

Keskusta

Uuden Maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteet

2.1

Edistetään monipuolista maanalaisten tilojen hyödyntämistä

Helsingissä on tällä hetkellä jo yli 400 erillistä kallioon rakennettua maanalaista tilaa ja niiden käyttötarkoitukset vaihtelee suuresti. Uudessa kaavassa varaudutaan tuleviin maanalaisten toimintojen tarpeisiin ja kallioperän suunnitelmalliseen hyödyntämiseen. Sovitetaan yhteen maanalaiset julkiset ja yksityiset tilantarpeet.

Kaupunkirakenteen tiivistyessä uuden rakentamisen myötä syntyy tarve sijoittaa maan alle sinne parhaiten soveltuvia tiloja. Eri käyttötarkoitusten tiloja tulee suunnitella toiminnallisesti keskenään yhteensopiviksi kokonaisuuksiksi. Näin voidaan myös maanalaiset ja maanpäälliset tilat yhdistää suunnitelmallisesti keskenään.

2.2

Maanalainen yleiskaava sisältää vain merkittävimmät maanalaiset tilavaraukset

Maanalainen yleiskaava sisältää suuret ja tärkeät maanalaiset tilavaraukset. Maanalainen yleiskaava on suunnitelma, jolla ohjataan kalliotiloihin sijoittuvia tilavaroja ja tunneleita.

Hankkeiden merkittävyys kaupungin toiminnan kannalta sekä suurten hankkeiden pitkäkestoisuus korostuu tilavaroissa.

Maanalainen yleiskaava ohjaa maanalaista asemakaavoitusta. Maanalaiselle hankkeelle laaditaan yleensä asemakaava, joka ohjaa maanalaista rakentamista. Hankkeen vaikutukset arvioidaan erikseen maanalaisen asemakaavan valmistelun yhteydessä ja hankkeelle haetaan asemakaavan vahvistumisen jälkeen tarvittavat viranomaisluvat.

2.3

Otetaan huomioon uuden yleiskaavan painopistealueet

Kaupungin kasvu tuo paineita siirtää maanpäällisiä toimintoja maan alle tai hyödyntää maanalaisia tiloja entistä tehokkaammin. Helsingin uuden yleiskaavan tavoitteen mukaan Helsinki on raideliikenteen verkosto-kaupunki, jonka kantakaupunki laajenee säteittäin ja liikenne sekä maankäyttö sovitetaan entistä tiiviimmin toisiinsa. Yleiskaavan mitoitus ohjaa tehokkaampaan rakentamiseen. Uudessa yleiskaavassa varaudutaan asukasmäärän lisäykseen noin kolmanneksella koko Helsingin alueella vuoteen 2050 mennessä. Infrastruktuurin ja pysäköinnin sijoittaminen maanalaisiin tiloihin mahdollistaa osaltaan kaupunkirakenteen tiivistymisen ja huoltovarmuuden.

Jatkuu...

2.4

Varmistetaan maanalaisten tilojen turvallisuus

Kaupunkirakenteen tiivistyessä sijoitetaan maan alle yhä useammin eri käyttötarkoituksiin soveltuvia toimintoja. Tarve kytkeä tiloja toiminnallisesti keskenään yhtenäiseksi kokonaisuuksiksi on kasvanut. Samalla tilojen toiminnan ja käytön turvallisuus on tullut entistä merkittävämmäksi tekijäksi. Maanalaisissa tiloissa turvallisuuden kokonaisuhallinta on poikkeustilanteissa hankalampaa kuin maanpäällisissä tiloissa. Maanalaisissa tiloissa tilojen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on huomioitava mm. kallioperään ja sen laatuun liittyvät riskit, tilojen palo- ja pelastusturvallisuus, rakkasateisiin ja merivesitulviin liittyvien vahinkojen ennaltaehkäiseminen ja aiheutuvien vahinkojen vähentäminen.

2.5

Tehdään laajaa yhteistyötä tilavarausten haltijoiden ja viranomaisten kanssa

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ylläpitänyt 1980-luvulta lähtien maanalaisten toimintojen tilavaraussuunnitelmaa, jolla on ohjattu maanalaisten yleishyödyllisten tilojen ja tunnelien sijoittumista myös tulevaisuudessa. Kantakaupungin alueella on maanalaisten tilojen kysyntä kasvanut voimakkaasti. Samalla on rakentamisen ohjauksen tarve merkittävästi lisääntynyt. Yhteiskunnalle elintärkeiden uusien infrahankkeiden tilavarausten turvaamisen lisäksi hankkeita sovitetaan yhteen ja huomioidaan myös muiden käyttötarkoitusten tilavarausten sijoittumista.

Maanalaisen yleiskaavan muutoksen valmistelun aikana järjestetään viranomaisneuvottelujen sekä esittely- ja keskustelutilaisuuksien lisäksi lukuisia erillisiä neuvotteluita maanalaisten tilojen ja tilavarausten haltijoiden kanssa. Maanalaisen yleiskaavan muutosta laaditaan yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja eri viranomaistahojen kanssa.

Jatkuu...

2.6

Infrastruktuurin tulevat maanalaiset tilatarpeet päivitetään

Uusien hankkeiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tulee huolehtia siitä, että yleishyödyllisten pitkäkestoisten hankkeiden, kuten teknisen huollon tunneleiden tilavaraukset säilytetään tulevaisuuden rakentamiselle. Yhdyskuntatekniseen huoltoon kuuluu mm. vesi- ja energiahuoltoa, yhteiskäyttö- ja muut tunnelit, lämpökeskukset, sähköasemat, jäteveden puhdistamot, varikot ja tukikohdat. Tunnelissa infrastruktuurin rakentaminen ja huoltotoimenpiteet voidaan tehdä ympäristöä häiritsemättä niin, että kaupungin toiminnolle ei aiheuteta haittaa. Teknisen huollon tarpeiden määrittely pitkällä aikavälillä on tärkeää. Kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä tulee tarpeita sijoittaa kunnallistekniikan verkostojäseniin liittyviä teknisiä tiloja maan alle.

2.7

Varaudutaan eri liikkumismuotojen edellyttämiin maanalaisiin tilantarpeisiin

Liikennejärjestelmää varaudutaan kehittämään myös maanalaisilla yhteyksillä. Maanalaiset osuudet palvelevat ennen kaikkea moottoriajoneuvo- ja raideliikennettä. Liikennehankkeet maan alla ovat yleensä tunneleita, jotka palvelevat nykyisten yhteyksien sujuvoittamista, kokonaan uusia liikenneyhteyksiä ja maan pällisen tilan vapauttamista liikenteeltä muille toiminnolle. Myös pyöräliikenteelle on tarve varata maanalaisia yhteyksiä reiteillä, jossa maanpäällisellä ratkaisulla ei saavuteta riittävää sujuvuutta ja suoruutta. Maanalaisista liikennehankkeista osa on toteutuneita liikenneyhteyksiä, osa tarkasti suunniteltuja hankkeita ja osa vasta alustavia varauksia.

2.8

Huomioidaan Östersundomin alue

Voimassaolevassa maanalaisessa yleiskaavassa 2011 ei ole mukana vuonna 2009 Helsinkiin liitettyä Östersundomin aluetta. Alueelle valmistellaan tällä hetkellä kuntien yhteistä yleiskaavaa yhteistyössä Sipoon ja Vantaan kanssa.

Tulevassa maanalaisessa yleiskaavassa Östersundomin alue huomioidaan muun Helsingin tapaan. Tavoitteena on varautua Östersundomin suunnittelussa osoitetun maankäytön kasvamisen myötä tulevaan maanalaisten toimintojen tilan tarpeeseen ja monipuoliseen hyödyntämiseen. Maanalainen yleiskaava huomioi jo rakennetut maanalaiset tilat ja turvaa yhteiskunnalle elintärkeiden uusien hankkeiden tilavaraukset.

2.9

Arvioidaan maalämpökaivojen toteuttamisedellytyksiä

Kiinnostus geotermisen energian hyödyntämiseen Helsingissä on lisääntynyt. Helsingin alueelle oli porattu vuoden 2017 alkuun mennessä yli 3 300 maalämpökaivoa. Maalämpökaivojen rakentaminen Helsingin alueella ei ole ongelmattonta suhteessa maanalaisiin tiloihin sekä niitä varten tehtyihin tilavarauksiin. Tämä koskee erityisesti kantakaupungin aluetta, missä maanalaisten tilojen ja tilavarausten verkosto on muuta kaupunkia tiheämpi. Uudessa maanalaisessa yleiskaavassa otetaan kantaa maalämpökaivojen toteuttamiseen ja sen vaikutuksiin sekä linjataan niitä periaatteita, joiden mukaan maalämpökaivoja voidaan jatkossa suunnitella Helsingin alueelle.

Jatkuu...

2.10

Päivitetään maanalaisten pysäköintilaitosten tilavaraukset

Maanalaisten pysäköintilaitosten rakentamisella vapautetaan maanpäällistä tilaa muulle rakentamiselle ja maankäytölle. Kaupunki mahdollistaa yksityisten pysäköintilaitosten toteutumisen silloin kun niille on tarvetta ja ne ovat muun maankäytön ja liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta perusteltuja. Maanalaisissa pysäköintilaitoshankkeissa tarkastellaan alueen pysäköintimahdollisuuksia kokonaisuutena ja sen vaikutusta liikkumisen ohjaukseen.

2.11

Liikenteen solmukohtissa liikkumisen ja kaupan tilatarpeet maan alla huomioidaan

Maanalaisia liike- ja toimitiloja kehitetään pääasiassa raideliikenteen maanalaisten asemien seuduilla. Näitä alueita ovat esimerkiksi Pasilan, keskustan ja Hakaniemen asemien alueet. Liikenteellisissä solmukohtissa tarkastellaan myös uusien sisäänkäyntien ja maanalaisten kävely-yhteyksien tarve solmukohtien saavutettavuuden parantamiseksi. Kävelykeskusta-alueiden kehittämisessä jakelu- ja huoltoliikenteen tarpeet tulee ottaa tunneliratkaisuissa huomioon.

Jatkuu...

2.12

Huomioidaan muiden käyttötarkoitusten maanalaiset tilavaraukset

Maanalaisen yleiskaavan muutoksessa olemassa olevat maanalaiset tilavaraukset päivitetään ja arvioidaan niiden sekä uusien maanalaisten tilavarausten tarve. Nykyisten maanalaisten tilojen ja yhteiskunnalle elintärkeiden uusien infrahankkeiden tilavarausten lisäksi yhteen sovitetaan ja huomioidaan myös muiden käyttötarkoitusten hankkeiden, kuten tuotanto-, varasto-, kokoontumis- ja työpaikkatilojen, maanalaisen huoltoliikenteen ja teknisen huollon sekä yksityisten hankkeiden tilavarausten sijoittumista.

Infrastruktuuriin ja kaupungin tarpeisiin tehtävien maanalaisten tilavarausten lisäksi yhteen sovitetaan ja huomioidaan yksityisten hankkeiden maanalaisia tilan tarpeita.

IDEOIDEN ARVIOINTI

- Kävelykeskustan laajentaminen ja maanalainen kokoojakatu – projektin ohjausryhmä arvioi jätetyt ideat ja päättää maksettavien palkkioiden määristä
- Ideoiden arvioinnissa kiinnitetään huomiota innovatiivisuuteen, strategian huomioimiseen, kaupunkitilalliseen laatuun, ratkaisun toimivuuteen sekä ideoiden toteutettavuuteen
- Palkkiot ovat kartoitukseen osallistuville yrityksille 1 000 € - 10 000 €, yhteensä max 50 000 €
- Ohjausryhmän jäsenet:
 - Tuula Saxholm pj / kaupunginkanslia
 - Marja-Leena Rinkineva / elinkeino-osasto
 - Reetta Putkonen / kaupunkiympäristön toimiala
 - Marja Piimies / kaupunkiympäristön toimiala
 - Tiina Merisalo / kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
 - Satu Aatra / Helsingin Satama oy
 - Kari Noroviita / Helsingin Satama oy
 - Sini Puntanen / Helsingin seudun liikenne
 - Kari Pudas / kaupunginkanslia
 - Heikki Mäntymäki / kaupunkiymp. toimiala
 - Mari-Anne Aronen / kaupunginkanslia
 - Katariina Baarman / kaupunginkanslia

IDEOIDEN TOIMITTAMINEN

- Ideat pyydetään lähettämään digitaalisessa muodossa 31.8.2018 mennessä osoitteeseen katariina.baarman@hel.fi
- Ideat jäävät kaupungin omaisuudeksi kaikin käyttöoikeuksin
- Kaupungilla on oikeus käyttää ideoita jatkosuunnittelussa

OHEISMATERIAALIT

- Kaupunkistrategia <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/kaupunkistrategia>
- Liikkumisen kehittämisohjelma / Liike <https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2013-013534>
- Maanalainen yleiskaava <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/ajankohtaiset-suunnitelmat/maanalainen-yleiskaava>
- Kävelykeskustan periaatesuunnitelma 2017 <https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2017-000208/kslk-2017-11/>
- Keskustan huoltotunneli https://www.hel.fi/static/helsinki/paatosasiakirjat/Kvsto2005/Esityslista21/Liitteet/Hankesuunnitelma_24.10.2005_liiteosa.pdf?Action=sd&id=053180129
- Sörnäisten tunnelin yleissuunnitelma <https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2011-000497/khs-2012-20/>

...jatkuu

- Jalankulkijamäärät

<https://www.hel.fi/hel2/ksv/Aineistot/Liikennesuunnittelu/Liikennetutkimus/Jalanklassikennat.pdf>

- Pisara <https://www.liikennevirasto.fi/pisara#.WuAggmb2SUK>

- Keskustatunneli 2007 - 2008

- Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 26.4.2007 lähettää Keskustatunnelin asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 11660 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

https://www.hel.fi/hel2/ksv/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Esityslistat/071130063.htm#P349_7598

- Kävelykeskustan periaatesuunnitelma 2007

https://www.hel.fi/hel2/ksv/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Esityslistat/071130063.htm#P1059_83012

- Kaupunginhallitus päätti 26.5.2008 kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa keskeyttämään Keskustatunnelia koskevan asemakaavavalmistelun.

... jatkuu

- Helsingin uusi yleiskaava <http://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2016-014029/>
Yleiskaavakartta
http://www.hel.fi/hel2/ksv/Liitteet/2016_kaava/Yleiskaava_Kaavakartta_20160614.pdf
Tiivistelmä/esite yleiskaavasta <https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/esitteet/esite-2017-1-fi.pdf>
Yleiskaavateemakartta: kulttuuriympäristöt
http://www.hel.fi/hel2/ksv/Liitteet/2016_kaava/Yleiskaava_kulttuuriymparistot_20160614.pdf
Yleiskaavateemakartta: kantakaupunki
http://www.hel.fi/hel2/ksv/Liitteet/2016_kaava/Yleiskaava_kantakaupunki_20160614.pdf
Kaavan valmisteluun liittyvä selvitys "Kantakaupungin ja ydinkeskustan kehittäminen"
http://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/yos_2014-18.pdf

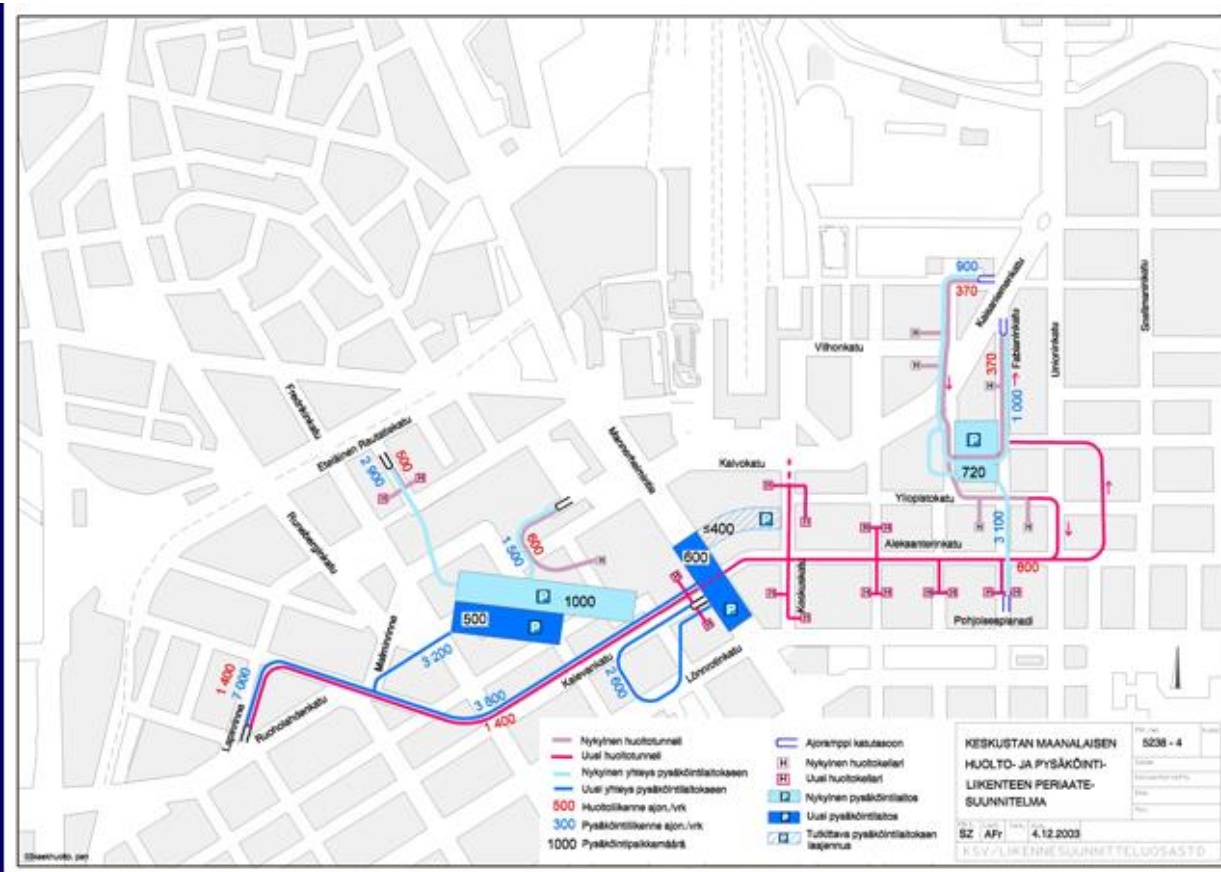
... jatkuu

- Keskustan huoltotunnelin (Kehun) suunnitelma, linkkinä ja esityksen liitteenä
- Katuverkon luokittelu, esityksen liitteenä
- Keskustan raitiotieverkko, esityksen liitteenä
- Laajasalon raitiotie, esityksen liitteenä
- Kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkko, esityksen liitteenä
- Keskustan pysäköintilaitokset, esityksen liitteenä

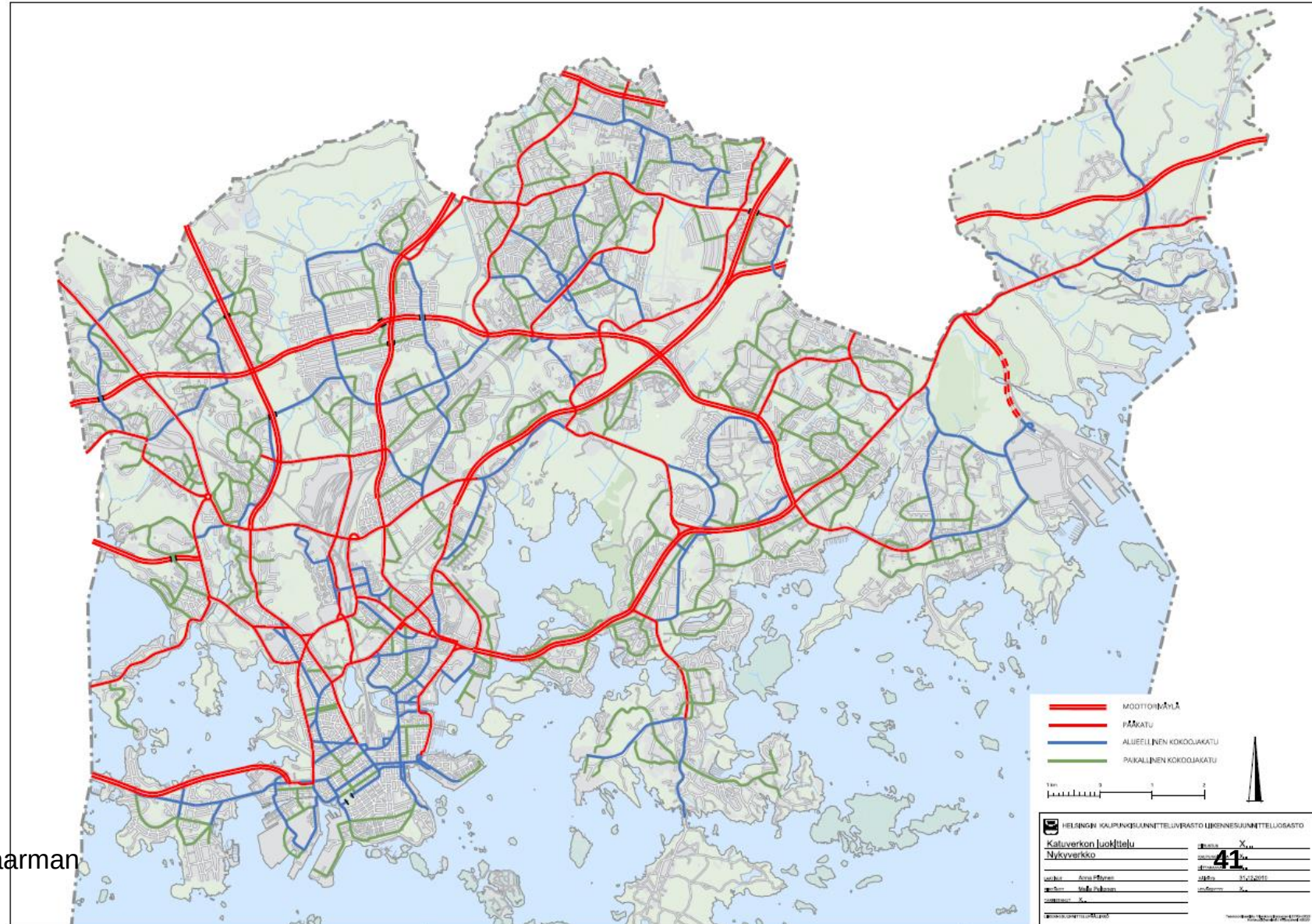
... jatkuu

- Kävelykeskustan ja Keskustatunnelin aikaisemmat selvitykset
- Länsitunneli, rakennettavuusselvitys 2012
- Kävelykeskustan ja maanalaisen kokoojakadun skenaariotarkastelut 2018 (valmistuu toukokuun alussa)
- Kansainväliset esimerkit maanalaisista kokoojakaduista 2018 (valmistuu toukokuun alussa)
- Helsingin keskustan läpiajoliikenteen tutkimus 2018
- Maanalaisen yleiskaavan muutoksen suunnitteluperiaatteet

KESKUSTAN HUOLTOTUNNELI

KATUVERKON LUOKITTELU

Helsinki

3.5.2018

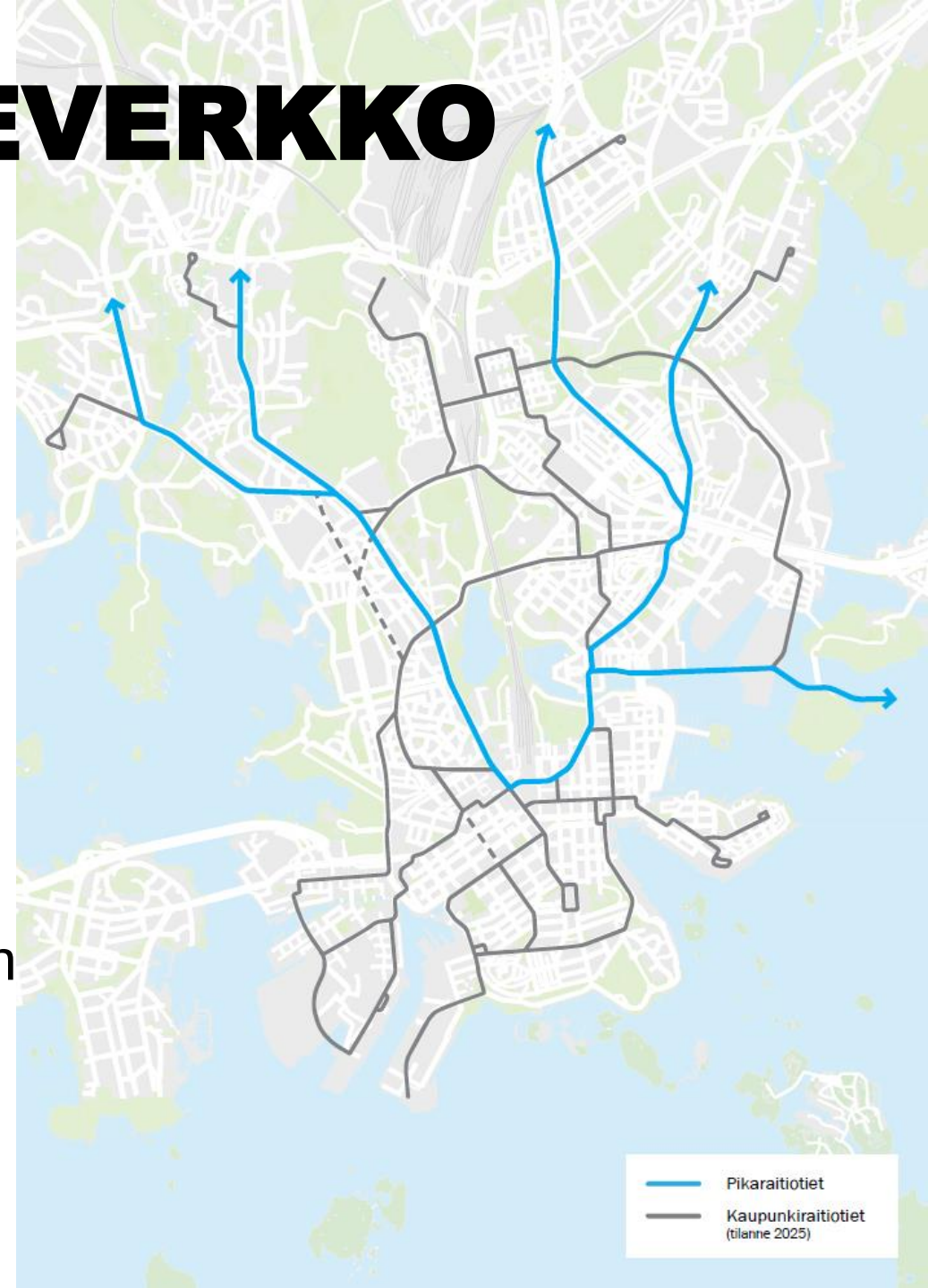
Katariina Baarman

KESKUSTAN RAITIOTIEVERKKKO

- Nykyverkko
- Jätkäsaaren loput raiteet 2020
- Hernesaaren raitiotie 2020/2023
- Ilmalan raitiotie 2021
- Kalasataman raitiotie 2024
- Kruunusillat (Laajasalon raitiotie) 2026

Yleiskaavaan liittyvillä raitioteiden laajennuksilla vaikutuksia myös keskustan raitiotieverkkoon ja linjastoon mm.

- Vihdintien pikaraitiotie ja läntisen kantakaupungin raitiotie
- Viikin-Malmin pikaraitiotie

KESKUSTAN PYSÄKÖINTI- LAITOKSET

Helsinki

